

575283

726(477)
H62

SAINT SOPHIA СВЯТА СОФІЯ
OF KYIV КИЇВСЬКА
1011 – 1018

Книга відомої дослідниці легендарної Софії Київської по-новому розповідає про неї як визначний феномен світової культури і священне осердя Русі – давньої Української держави IX–XIII століть.. Авторка поставила перед собою завдання дати цілісний сакральний і художній образ пам'ятки, об'єктивно реконструювати її історію. У науку вводиться ціла низка нових фактів. Читач дізнається, що Софійський собор, побудований княжим подружжям хрестителів Русі Володимира Великого і Анни Порфірородної та завершений Ярославом Мудрим, виник у 1011–1018 рр. Мозаїки та фрески, що прославляють Володимира і Анну як хрестителів Русі і будівничих Св. Софії, містять портрет їхньої родини та розповідають про укладення династичного союзу Русі і Візантії наприкінці X ст., який поклав початок хрещенню Київської держави. Авторка вводить читача в блискучу й таємничу добу Візантії і Русі, знайомить з невідомими сторінками життя їх могутніх правителів. Мозаїки та фрески Св. Софії постають як усенародні святині й унікальні історичні джерела, що відзначаються своєю давністю, автентичністю, глибокою духовністю, художнім багатством та дивовижним розмаїттям реалістичного і символічного змісту. Багато ілюстрована книга поєднує науковість і доступність викладення матеріалу та адресована всім, хто цікавиться історією та культурою Русі й Візантії.

ЗМІСТ

Під егідою Софії Премудрості Божої..... 8

МОЗАЇКИ

Реставрація і дослідження мозаїк 19

Архітектура: земне небо 31

Таємниця мозаїки..... 37

Система мозаїчного декору..... 55

Христос Пантократор 61

Архангели 69

Апостоли 75

Євангелісти 79

Севастійські мученики..... 85

Христос-священник і Богоматір 95

Благовіщення..... 101

Первосвященик Аарон..... 109

Деїсус..... 113

Богоматір Оранта 119

Євхаристія 133

Святительський чин..... 143

Орнаменти..... 163

Феномен софійських мозаїк 168

ФРЕСКИ

Христологічний цикл..... 173

Жертовник..... 183

Дияконник..... 187

Вівтар св. Георгія Побідоносця 199

Вівтар св. Михаїла Архангела 213

Княжі хори..... 229

Сонм Церкви Христової..... 241

Хрещальня..... 261

СВІТСЬКІ ФРЕСКИ

Княжий портрет..... 267

Фрески веж..... 279

Післямова: Скрижалі Вічності..... 335

Вибрана бібліографія..... 346

Словник термінів 348

CONTENTS

Under the Aegis of St. Sophia, the Holy Wisdom 8

MOSAICS

The Restoration and Research of Mosaics..... 19

Architecture: the Earthly Heaven 31

The Mystery of the Mosaic..... 37

The Mosaic Décor System 55

Christ Pantocrator 61

The Archangels 69

The Apostles 75

The Evangelists 79

The Martyrs of Sebaste 85

Christ the Priest and the Mother of God 95

The Annunciation 101

The High Priest Aaron 109

Deisis..... 113

The Virgin Mary Orans..... 119

The Eucharist 133

The Holy Hierarchs Tier 143

The Ornaments..... 163

The Phenomenon of St. Sophia's Mosaics..... 168

FRESCOS

The Christological Cycle..... 173

The Chapel of Oblation 183

The Diaconicon 187

The Chapel of St. George the Victorious 199

The Chapel of the Archangel Michael 213

The Princely Choir Loft 229

The Communion of Christ's Church 241

The Baptistry 261

SECULAR FRESCOS

The Prince's Family Portrait..... 267

The Frescos of the Stair Towers..... 279

Epilogue: The Tables of the Eternity 335

Bibliography..... 346

Word List..... 350